

ΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1884

Αθήνα, 4 Ιανουαρίου 2022
Αριθ. Πρωτ. 1/2022

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

**41ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης
της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας
Αθήνα, 27-29 Μαΐου 2022**

Λήξη προθεσμίας υποβολής συμμετοχών-περιλήψεων: Παρασκευή, 11 Μαρτίου 2022

Οργανωτική και Επιστημονική Επιτροπή:
Ιωάννα Μπίθα, Αναστασία Δρανδάκη, Γεώργιος Πάλλης,
Τάσος Αντωνάρας και Μελίνα Παϊσίδου

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας, ανακοινώνει τη διενέργεια του *41ου Συμποσίου της ΧΑΕ* που θα πραγματοποιηθεί από 27 έως και 29 Μαΐου 2022 στην Αθήνα, ευχόμεστε με φυσική παρουσία. Ακολουθούν πληροφορίες για το ειδικό θέμα της Ημερίδας και για τη συμμετοχή στο Συμπόσιο:

Ειδικό θέμα της Ημερίδας του *41ου Συμποσίου της ΧΑΕ*

Προσφυγικά κειμήλια από τη Μικρά Ασία, τον Πόντο και την Ανατολική Θράκη

Το ειδικό θέμα που θα απασχολήσει το *41ο Συμπόσιο της ΧΑΕ* κατά τη μία από τις τρεις ημέρες διεξαγωγής του αφορμάται από την επέτειο συμπλήρωσης των 100 ετών από τη Μικρασιατική καταστροφή (1922-2022) και θα έχει ως αντικείμενο τη μελέτη και παρουσίαση των προσφυγικών κειμηλίων που προέρχονται από τη Μικρά Ασία,

τον Πόντο και την Ανατολική Θράκη. Συγκεκριμένα, η Συνθήκη της Λωζάννης (1923) με την οποία καθορίζονταν τα της ανταλλαγής των πληθυσμών με βάση τη θρησκεία, προέβλεπε την ανταλλαγή των κινητών κοινοτικών περιουσιών των ανταλλάξιμων πληθυσμών, δηλαδή των εκκλησιαστικών έργων από τους ναούς τους. Τα αντικείμενα αυτά –εικόνες, χειρόγραφα, έργα εκκλησιαστικής αργυροχοΐας και χρυσοκεντητικής, έντυπα λειτουργικά βιβλία– ακολούθησαν τύχη ανάλογη των ανθρώπων. Άλλοτε συντεταγμένα κι άλλοτε άτακτα σε συνθήκες βίας και πανικού, τα ανταλλάξιμα εκκλησιαστικά κειμήλια συγκεντρώθηκαν στην Αθήνα. Στοιβάχθηκαν και καταγράφηκαν, για να διαμοιραστούν στη συνέχεια σε ναούς της ελληνικής επικράτειας, που έγιναν νέοι πυρήνες αναφοράς και συλλογικότητας για τους ξεριζωμένους Ρωμιούς. Παράλληλα, ένα μέρος των εκκλησιαστικών αυτών έργων, όσα θεωρήθηκαν ιδιαίτερης αρχαιολογικής και καλλιτεχνικής αξίας, αφού απεκδύθηκαν τον λειτουργικό εκκλησιαστικό προορισμό τους, μετατράπηκαν σε *ιερά ιστορικά κειμήλια* και μοιράστηκαν σε εθνικής εμβέλειας μουσεία (το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, το Μουσείο Μπενάκη, το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης). Επιστημονικές εταιρείες, ειδικοί σύλλογοι, μουσειακές μελέτες, υπηρεσιακές και ιδιωτικές καταγραφές έχουν συγκεντρώσει και αναδειξεί πολύτιμο υλικό, συνδυάζοντας την αρχαιολογική προσέγγιση με νέα ερευνητικά εργαλεία, όπως η προφορική ιστορία.

Έπειτα από μια σειρά εκθέσεων αφιερωμένων στα προσφυγικά κειμήλια που οργανώθηκαν τα τελευταία 40 χρόνια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, η Ημερίδα του φετινού *Συμποσίου της ΧΑΕ* στοχεύει να διευρύνει και να εμπλουτίσει περαιτέρω το πεδίο έρευνας και μελέτης του κειμηλιακού αποθέματος, αναγνωρίζοντας την ιδιαιτερότητα του επιστημονικού κλάδου που μελετά την υλικότητα της προσφυγικής εμπειρίας και τις ειδικές ιστορικές συνθήκες που την δημιούργησαν, ιδιαιτέρως στο σημερινό διεθνές επιστημονικό περιβάλλον, όπου οι προσφυγικές μελέτες (Refugees Studies) αναπτύσσονται δυναμικά.

Καταληκτικά, στόχος του ειδικού θέματος της Ημερίδας του τριήμερου Συμποσίου είναι να προσεγγίσει, να γνωστοποιήσει και να ερμηνεύσει το πλούσιο απόθεμα των προσφυγικών κειμηλίων με έμφαση στα ίδια τα αντικείμενα με κειμηλιακό χαρακτήρα, είτε εκκλησιαστικής είτε κοσμικής χρήσης, που έφεραν μαζί τους οι πρόσφυγες από τις αλησμόνητες πατρίδες τους και συνδέονται είτε με την τέχνη της εκάστοτε περιοχής είτε συσχετίζονται με παραγωγές από άλλες περιοχές, που χρονικά εκτείνονται από τους βυζαντινούς χρόνους έως το 1922.

Ενδεικτικά, θεματικές ενότητες της ημερίδας του τριήμερου *Συμποσίου της ΧΑΕ* μπορούν να αποτελέσουν:

- Το χρονικό της διάσωσης προσφυγικών κειμηλίων (τόποι αναχώρησης, μεταφορά, τελικοί προορισμοί)
- Η μουσειοποίηση των κειμηλίων και η ανάδειξή στους νέους τόπους, συλλογές, μουσεία
- Επιγραφικό υλικό σε οποιονδήποτε φορέα με πληροφορίες για δωρητές, χορηγούς, ζωγράφους, γραφείς, επαγγελματικές συντεχνίες
- Φορητές εικόνες: προσκυνηματικές, λιτανευτικές, παλλάδια, δεσποτικές, άλλα σύνολα, εικόνες ατομικής ευλάβειας. Χρήση, εικονογραφικά και τεχνοτροπικά ζητήματα, καλλιτεχνικές αλληλεπιδράσεις
- Τέμπλα/εικονοστάσια, εκκλησιαστική επίπλωση, ξυλόγλυπτα
- Κώδικες, Παλαίτυπα, Βιβλία
- Υφάσματα
- Αντικείμενα μικροτεχνίας
- Υλικός πολιτισμός, κοσμική τέχνη

Κατά την ημέρα διεξαγωγής της Ημερίδας, εκτός από τις εισηγήσεις, οι οποίες θα ανατεθούν σε επιστήμονες με σχετική εξειδίκευση, θα παρουσιασθούν και οι συναφείς με το θέμα ανακοινώσεις.

Η γλώσσα του Συμποσίου είναι η ελληνική.

Ξένοι ομιλητές μπορούν να μιλήσουν σε αγγλική ή γαλλική γλώσσα.

Οι ανακοινώσεις του *41ου Συμποσίου της ΧΑΕ*, τόσο οι ελεύθερες όσο και εκείνες της Ημερίδας, θα πρέπει να είναι πρωτότυπες και να αποτελούν ουσιαστική συμβολή στην επιστήμη. Η διάρκειά τους δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 15 λεπτά της ώρας. Δεν γίνονται δεκτές συμμετοχές ομιλητών με δύο ανακοινώσεις, ακόμα και εάν η μία από αυτές είναι σε συνεργασία με άλλον ομιλητή. Τα θέματα των ανακοινώσεων πρέπει να εντάσσονται στο πεδίο της βυζαντινής και μεταβυζαντινής αρχαιολογίας και τέχνης. Ωστόσο, λόγω του ειδικού θέματος της Ημερίδας του *41ου Συμποσίου της ΧΑΕ*, οι ανακοινώσεις που αφορούν την Ημερίδα δύνανται να καλύπτουν και την περίοδο της νεότερης εποχής έως το 1922.

Λόγω του μεγάλου αριθμού συμμετοχών στο *Συμπόσιο της ΧΑΕ*, το Διοικητικό Συμβούλιο ενθαρρύνει τους ενδιαφερόμενους, κυρίως εκείνους οι οποίοι σκοπεύουν να παρουσιάσουν ανασκαφές, αναστηλωτικά έργα και συντήρηση μνημείων και έργων τέχνης, να χρησιμοποιήσουν τον εναλλακτικό τρόπο παρουσίασης των ανακοινώσεών τους με τη μορφή επιτοίχιων πινακίδων (posters). Οι συμμετέχοντες θα αναλάβουν τη διαμόρφωση και υλοποίηση των πινακίδων, διαστάσεων 60×85 εκ. (A1), ενώ την ανάρτησή τους σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο θα αναλάβει η Επιτροπή. Οι πινακίδες θα πρέπει να παραδοθούν στην Επιτροπή το πρωί της παραμονής της έναρξης του Συμποσίου. Κατά τη διάρκεια του Συμποσίου θα προβλεφθεί χρόνος για την παρουσίαση των θεμάτων στους συνέδρους.

Σημειώνεται ότι κατά την κατάθεση της συμμετοχής-περίληψης θα πρέπει να δηλωθεί (α) εάν η ανακοίνωση αφορά στις ελεύθερες ανακοινώσεις ή εντάσσεται στην Ημερίδα και (β) εάν αφορά ανακοίνωση προφορική ή με τη μορφή επιτοίχιας πινακίδας.

Όπως και στα προηγούμενα Συμπόσια, προβλέπεται η έγκαιρη δημοσίευση περιλήψεων των εισηγήσεων, των προφορικών και των επιτοίχιων ανακοινώσεων. Η δημοσίευση αυτή έχει τον χαρακτήρα της πρώτης παρουσίασης με σκοπό την προκαταρκτική ενημέρωση. Οι περιλήψεις πρέπει να περιλαμβάνουν ουσιαστικές πληροφορίες γύρω από το θέμα, το περιεχόμενο και την πρωτοτυπία της ανακοίνωσης.

Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να στείλουν την περίληψη της ανακοίνωσής τους (χωρίς υποσημειώσεις ή βιβλιογραφία), στην οποία μπορούν να ενταχθούν μόνον μικρά γραμμικά σχέδια, τα οποία πρέπει να κατατεθούν σε ψηφιακή μορφή (βλ. συνημμένο δείγμα σύνταξης της περίληψης, το οποίο παρακαλείσθε να ακολουθήσετε).

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας και ειδικότερα η Οργανωτική και Επιστημονική Επιτροπή του *41ου Συμποσίου της ΧΑΕ* επιφυλάσσεται να προτείνει αλλαγές ή να αποκλείσει ανακοινώσεις οι οποίες:

- δεν άπτονται των πεδίων της βυζαντινής και μεταβυζαντινής αρχαιολογίας και τέχνης, αλλά ειδικά φέτος, λόγω του θέματος της Ημερίδας, οι ανακοινώσεις δύνανται να καλύπτουν και την περίοδο της νεότερης εποχής έως το 1922
- δεν πληρούν τις προϋποθέσεις πρωτοτυπίας και συμβολής στην επιστήμη
- περιλαμβάνουν προσωπικές επιθέσεις

- κατατίθενται εκπρόθεσμα

Για τη συμμετοχή στο *41ο Συμπόσιο της ΧΑΕ* οι αιτήσεις είτε για ελεύθερη ανακοίνωση είτε στο πλαίσιο του ειδικού θέματος της Ημερίδας θα πρέπει να κατατεθούν μαζί με τις περιλήψεις **έως και την Παρασκευή, 11 Μαρτίου 2022**, στην ηλεκτρονική διεύθυνση της ΧΑΕ: chae.secretary@gmail.com

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της ΧΑΕ

Η Πρόεδρος
Δρ Ιωάννα Μπίθα, ΚΕΒΜΤ|ΑΑ

Ο Γενικός Γραμματέας
Επικ. Καθηγ. Γεώργιος Πάλλης, ΕΚΠΑ

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Γραμματεία του 41ου Συμποσίου της ΧΑΕ:

Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία, c/o Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, Αθήνα, κα Σοφία Γιαννιώτη, Τρίτη, Πέμπτη και Παρασκευή, 9:00-14:00, τηλ. 213 213 9556.

Η αξία του Τεύχους με το πρόγραμμα και τις περιλήψεις των εισηγήσεων και των ανακοινώσεων του Συμποσίου έχει ορισθεί στο ποσό των 15,00 €.

Η συνδρομή των μελών της ΧΑΕ για το 2022 έχει ορισθεί στο ποσό των 30,00 €.

Η καταβολή της συνδρομής ή των συνδρομών παρελθόντων ετών μπορεί να γίνεται κατά τη διάρκεια του Συμποσίου. Συστήνεται όμως σε όσους έχουν τη δυνατότητα η ηλεκτρονική κατάθεση των συνδρομών στους παρακάτω λογαριασμούς της ΧΑΕ:

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος: IBAN GR510110080000008067565229.

Alpha Bank: IBAN GR6701401150115002320011728.

(Δικαιούχος: Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία)

Κατά τη διάρκεια του Συμποσίου οι εκδόσεις της ΧΑΕ θα πωλούνται με έκπτωση 40%.

Ειδικά για τα ταμειακώς ενημερωμένα μέλη της ΧΑΕ (συμπεριλαμβανομένου του τρέχοντος έτους) οι εκδόσεις της ΧΑΕ θα πωλούνται με έκπτωση 50%.

Για την εγγραφή στον ηλεκτρονικό κατάλογο αποδεκτών των ανακοινώσεων της ΧΑΕ, παρακαλούμε να στείλετε σχετικό μήνυμα στο: chae.secretary@gmail.com.